

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Egy óra 50.000 korona,
 két óra 95.000 korona,
 negyedévre 135.000 kor.
 Egyes szám ára (pályaudvaron is) 2000 kor., vasárnap 4000 kor. Külf. az előfizetési ár kétszeres.

PESTI HIRLAP

LÉGRÁDY TESTVÉREK
 kiadása. Szerkesztőség,
 kiadóhivatal és nyomda:
 Budapest, V. ker., Vilmos
 esászfár-ut 78 szám.
 Telefon 122—91. Fiók-
 kiadóhivatal: Budapest,
 VII. Erzsébet-körút 1.

Polgármesterválasztás.

Holnap pályázatot hirdet a főpolgármester Budapest polgármesterének tiszttségére s a törvényhatósági bizottság szeptember 29-én meg fogja választani a polgármestert. Bizonyára meg fogja választani, mert nem tudunk hitelt adni azoknak a kósza híreknek, hogy a kormány a polgármesterválasztás elhalasztásának gondolatával foglalkoznék. Soha sem vagyunk hivei a közjogi halogatásoknak, az ellen a terv ellen pedig a legélelkebben tiltakozunk, hogy a hat évre választott polgármester e hat évnél akár csak egy nappal is tovább hivatalában maradjon.

Megkezdődik tehát a tisztújítás, amelynek bevezetője a törvényhatóság első tisztviselőjének, a polgármesternek megválasztása. Dr. Vázsonyi Vilmos várospolitikai eszménye a pártonkívüli polgármester volt, akit az elhunyt dr. Márkus Jenő volt tanácsnok személyében talált meg. De Vázsonyi Vilmos várospolitikai végrendeletét nem tartja tiszteletben a demokrata párt sem, s így a baloldali szövetségű pártok, az ugynevezett demokratikus blokk polgármesterjelöltje dr. Bárczy István, a békebeli Budapest utolsó polgármestere, akinek kilátásai a polgármesteri székre saját soraiban dr. Vázsonyi Vilmos halála óta erősen javultak. A másik nagyon komoly jelölt a mostani főpolgármester, dr. Ripka Ferenc, aki a kormány egyenes utasítására lép be a polgármesterválasztási harcba. Dr. Ripka Ferenc első sorban saját pártjára támaszkodik, azután számít a keresztény községi párt szavazataira is, mert a keresztény községi párt dr. Bárczy István újabb polgármesterségétől való félelmében a kormány hite szerint dr. Ripka Ferencet fogja támogatni. Harmadik jelölt még nincs, de lehet: az eddigi polgármester, dr. Sipőcz Jenő, akit a keresztény községi pártnak az a része akar újból polgármesterré megválasztani, amelyik nem tudja megbocsátani dr. Ripka Ferencnek, hogy az 1925. évi községi választásokon meghiúsította a keresztény köz-

A pengőértékre felülbélyegzett koronajegyeket szerdán forgalomba hozzák.

(Tudósítás a 9-ik oldalon.)

Spanyolország a Népszövetség ujjadalakítására nézve ragaszkodik eredeti álláspontjához.

(Tudósítás a 10-ik oldalon.)

ségi párt győzelmét és azóta mérséklettel, a világnézeti harcok kiküszöbölésével s lehetőleg komoly közgyűlési munkával igyekszik kormányozni a városházát. Dr. Ripka Ferenc programja a felekezeti és társadalmi megbékélés, ez pedig merő ellentétben áll a keresztény nemzeti gondolatnak azzal a magyarázatával és kisajátításával, amely 1919-től 1923-ig a keresztény községi párt politikáját jellemezte. Dr. Ripka Ferenc sok politikai ellenfelet és személyes ellenséget köszön annak a főpolgármesteri sikerének, amely véget vetett a keresztény községi párt avatatlan kezekre bízott szerencsétlen városi politikájának, amely a kommun bukása után a polgári egység helyett a legtöbbször meg nem indokolt megtorlást és értelmetlen gyűlölködést tette uralkodó eszméjévé. Könnyen lehet, hogy e párt jelentékeny része, talán zöme, dr. Ripka Ferenc ellen fog szavazni, mert hisz a szavazás titkos és hiába vannak dr. Wolff Károly, dr. Ernst Sándor és dr. Buday Dezső személyében azonos vezérei a Keresztény Községi Pártnak a városházán és a Keresztény Gazdasági Pártnak a nemzetgyűlésen. A Keresztény Gazdasági Párt kifejezetten támogatja a kormányt, s alárendeli magát vezérei irányításának, a Keresztény Községi Párt azonban csak oly esetekben áll a kormány mögött, amikor a baloldal erősebben próbál érvényesülni. Dr. Ripka Ferenc polgármesterségének sulypontja nem a Keresztény Községi Párt vezéreinek megnyerésén

nyugszik, hanem magának a Keresztény Községi pártnak Bárczy István újabb polgármesterségével szemben nyilvánuló aggodalmain. Sulyos hiba volna ép ezért a Keresztény Községi Párt tömegeinek lebecsülése, mert ha valahonnan, akkor erről az oldalról érheti kellemtlen meglepetés a kormányt, amelynek eddigi álláspontja dr. Bárczy Istvánnal szemben határozottan elutasító.

A Keresztény Községi Párt ilyképp ép úgy szemben áll dr. Bárczy Istvánnal, mint személyi és politikai okok miatt dr. Ripka Ferencel is. A kormány jól tudja ezt, de abban bizik, hogy a Keresztény Községi Párt ellentétei dr. Bárczy Istvánnal szemben sokkal nagyobbak, mint dr. Ripka Ferencel szemben. Veszélyes lépés volna a polgármesterválasztás közgyűlésén szabad utat engedni e kérdés eldülésének, mert hisz a Keresztény Községi Párt abban a meglepetésben is részesítheti a kormányt, hogy újból jelölteti dr. Sipőcz Jenőt a polgármesteri méltóságra. A fővárosi törvény értelmében megválasztott polgármesternek az a jelölt tekintendő, aki legalább eggyel több szavazatot kapott, mint ellenfelei együttvéve. Ha nincs meg az abszolút többség, akkor a legközelebbi közgyűlésen már csak a két legtöbb szavazatot nyert polgármesterjelölt között lehet választani. Mintán többsége sem a baloldalnak, sem a jobboldalnak sincsen, ezáltal is a középpárt szavazata fogja a mérleget jobbra, vagy balra lenyomni. Semmi kétség aziránt, hogy az első

választáson a középpárt dr. Ripka Ferenc jelöltségét fogja támogatni, ha azonban dr. Bárczy István után dr. Sipőcz Jenő kapna legtöbb szavazatot az első választáson, kétségtelen, hogy a második választáson, amikor csak Bárczy és Sipőcz között lehet választani, a középpárt dr. Sipőcz Jenő mellé fog állni, hogy dr. Bárczy István polgármesterré való megválasztását megakadályozza.

Dr. Sipőcz Jenő újabb polgármestersége a közgyűlési béke teljes felborulását s a közgyűlés munkaképtelenségét és gyors feloszlatását jelentené. Ez a fővárosra súlyos csapás volna, mert elmaradnának a kölcsönök, a beruházások, az építkezések, az egyéb közmunkák s Budapest gazdasági életét a legmélyebb pont felé való zuhanás fenyegetné. Ép ezért nagyon kívánatos volna, ha a polgármesterválasztás nem a pártok hatalmi mérkőzése, hanem azok békés megegyezés alapján történék meg. Hatalmi szóval a mai siralmas viszonyok között nem lehet eldönteni a polgármesterkérdést, mert a pár főnyi választási szótöbbséggel szemben állandó rémként fenyegetné a közgyűlés munkaképességét a hatalmas legyőzött bal- vagy jobboldali csoport. Hagyjuk hát abba a tisztujítási harcokat és kérjük a pártokat, hogy még e harcok előtt ültessék le a zöld asztalhoz vezéreiket, akik azután zárt ajtók mögött megállapodhatnak a közgyűlés békéjét biztosító polgármester személyében. Engedje át a törvényhatóság a nagy politikát a nemzetgyűlésnek és közgyűlési terében csak a főváros égetőbbnél-égetőbb kérdéseinek óriási tömegével foglalkozzék, akkor elkerüljük a közgyűlési botrányokat s a törvényhatóság és a kormány egyenetlenkedését. Eredményes közgyűlési munkát várunk a törvényhatóságtól és ennek a munkának előfeltétele, hogy a polgármesterkérdést ne hatalmi szóval, hanem a pártok megegyezésével rendezzük. Bármennyire elkerülhetetlen is, hogy a közgyűlési teremben ne tegye puskaporossá a levegőt a világnézetek nagy politikai harca, a törvényhatósági bizottság legfőbb feladata mégis a kispolitika, a főváros kormányzásának irányítása. Ezekben a szociális, gazdasági, pénzügyi és városfejlesztési kérdésekben a legtöbbször könnyű a megegyezés, amit csak úgy érünk el, ha olyan egyéniség kerül a polgármesteri székbe, aki nem vörös posztó sem a baloldalnak, sem a jobbszárnyak, s aki iránt a kormánynak is bizalma van.

Görögországban Kondilisz a helyzet ura.

Szabad politikai kormányt alakít. — A miniszterek egy részét szabadon bocsátották.

Belgrád, aug. 24. (A Pesti Hirlap tudósítójának távirata.) A Politika jelenti Athénből: Kondilisz tábornok tegnap az újságírók előtt kijelentette, hogy *Konduriotis* elnök megerkezését várja és azután **szabad politikai kormányt alakít.** Pangalos tábornok szállítási szerződéseit szakemberekből álló bizottság fogja megvizsgálni. A sajtó már teljesen szabad, minden korlátozást megszüntettek. Az egész csendőrség a forradalmárok pártján van. A letartóztatott minisztereket *Cerulis* és *Mikris* kivételével szabadlábra helyezték.

A forradalom előzményeire a legutóbbi jelentések már világosságot vetnek. *A felkelést úgy készítették elő, hogy arról a hatóságok a legcsekélyebb mértékben sem értesülhettek.* A forradalom vezetői elsősorban a hadsereg hűségét biztosították maguknak. *Autaris*, a megbukott miniszterelnök, maga jelentette ki, hogy a forradalmi előkészületekről semmiféle tudomása nem volt. *A forradalom egyébként vér nélkül, teljesen nyugodtan zajlott le* Csupán a köztársasági gárda egyik osztaga vonult vissza Lykapedhosra, ahol elsáncolt és csak akkor adta meg magát, amikor látta, hogy teljesen körül van véve. A forradalmat Görögországban pacifista állásfoglalásnak tekintik.

Róma, aug. 24. (Pesti Hirlap tudósítójának távirata.) A görög átalakulás a római beavatott körökre is meglepően hatott. A római sajtó csupán az eseménynek Olaszországra való visszahatásával foglalkozik. Amint a jelentésekből kitünik, *az olasz külpolitika Görögország irányában állandóan barátságos érülettel van.* Olaszország nem kíván egyebet, mint a Balkán egyensúlyának békés fenntartását.

Belgrád, aug. 24. Nincsecs külügyminiszter a görög forradalommal kapcsolatban az alábbi nyilatkozatot tette a sajtó számára:

— A görögországi kormány- és rezsimváltás Görögország bellügye, amelybe nem akarunk, de nincs is jogunk beleavatkozni. Egyébiránt egy görög nép, mint a politikai pártok a legnagyobb jelentőséget tulajdonítják a velünk való minél jobb és szorosabb viszonyoknak. Ezért *nehezen képzelhető el, hogy a görögországi rezsimváltás bármiféle befolyással lehetne a már megkötött és aláírt konvenciókra,* amelyek mindkét ország fontos érdekeit elégítik ki.

Tíz shilling napibér a béke ára az angol bányász-sztrájkban.

London, aug. 24. (Reuter.) Cook, a bányamunkások szövetségének titkára, South-Normantonban beszédet mondott és kijelentette, hogy *10 shillinges minimális napibér alapján hajlandó békét kötni.*

London, aug. 24. (Reuter.) Nottinghamshireben ma ismételt zavarások voltak, ami abból támadt, hogy gummibotokkal fölszerelt sztrájkolók, akik a tárnák közelében lévő utcákat megszállták, erőszakos intézkedésekkel fenyegették meg azokat a munkásokat, akik a munkát újra megkezdték. Bár a rendőrséget jelentékenyen megerősítették, a rendőrség és a sztrájkolók közt ismételt összeütközés támadt. *A rendőrség kénytelen volt fegyvert használni, hogy a dolgozó munkásságnak a hazavezető utat biztosítsa.*

Az osztrák nemzetgyűlés dönteni fog a szociáldemokraták vádindítványa fölött.

Bécs, aug. 24. A lapok a nemzetgyűlési nyári szünet megszakítását abban látják, mert *határozni kell a kormány vád alá helyezésének javaslata felett.* Ezt a javaslatot a szociáldemokraták a nyári ülészak végén a Zentralbank ismeretes ügye miatt tették, de parlamenti uton a javaslatot nem intézték el. Miután a kormány most ismét a Nemzetek Szövetsége elé lép, nem tehetné meg ezt a szükséges tekintéllyel, *ha feje fölött a kormány elleni vád vesszedelme lebeg.*

Mexikóban békésebb a hangulat.

Newyork, aug. 24. (Wolff.) Mint az Associated Press Mexikóból jelenti, az egyház és a kormány közti tárgyalások szünetelése ellenére bizonyos körökben remélik, hogy a vitás kérdéseket meg lehet oldani. Ez a remény részben az érsekségnek ama kiegészítő jelentésén alapul, hogy a szombati tárgyalásokon barátságos szellem nyilvánult meg. A vallásszabadság védelmére alakult egyesület elhatározta, hogy a gazdasági bojkottot addig nem szünteti meg, amíg a kongresszus az alkotmányt nem módosítja, illetve míg az egyházra vonatkozó rendelkezéseket meg nem változtatják vagy föl nem függesztik.

Newyork, aug. 24. (Wolff.) Azt a három nőt és nyolc férfit, akik a Calles elleni merényletben való bűnrészesség gyanuja miatt még letartóztatásban voltak, ma szabadon bocsátották.

Németország erőteljes állásfoglalása a népszövetségi kérdésben.

Berlin, aug. 24. (A Pesti Hirlap tudósítójának távirata.) Stresemann külügyminiszter csütörtökön a birodalmi gyűlés külügyi bizottságában beszámolt a Népszövetség szeptemberi ülésének előkészítéséről és a hataimakkal folytatott tárgyalásairól. A berlini lapok jelentései szerint *Stresemann előreláthatóan be fogja jelenteni, hogy a német delegáció mindaddig nem utazik el Genf-be, amíg a Népszövetség főtárhárgától a tanácsnagsági kérdés megoldásáról a berlini kormány hivatalos jelentést nem kap.*